

**Szkoła podstawowa klasy VII–VIII,
szkoła ponadpodstawowa
JĘZYK POLSKI, WOS, INFORMATYKA**
Scenariusz zgodny z podstawą programową
(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dn. 14 lutego 2017 i 2 marca 2018 r.)

**Szkoła gimnazjalna i ponadgimnazjalna
JĘZYK POLSKI, WOS, INFORMATYKA**
Scenariusz zgodny z podstawą programową
(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dn. 27 sierpnia 2012 r.)

Scenariusz z wykorzystaniem nowych mediów
i metod aktywizujących (45 min)

Co komu wolno, czyli o prawie autorskim

Opracowała: Jolanta Manthey

Aktualizacja: Małgorzata Bazan i Maciej Dowgiel

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne - Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe

Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

Cele lekcji:

Uczeń:

- ✓ **świadomie, odpowiedzialnie uczestniczy w kulturze**
- ✓ **poznaje terminy z zakresu prawa autorskiego**
- ✓ **nabywa umiejętności potrzebnych do życia w społeczeństwie informacyjnym**
- ✓ **doskonali umiejętności związane z czytaniem ze zrozumieniem**
- ✓ **kształtuje umiejętność współpracy w grupie**

Metody:

- ✓ praca z tekstem
- ✓ praca indywidualna i praca w grupach
- ✓ „jigsaw”

Środki dydaktyczne:

- ✓ karty pracy
- ✓ dostęp do Internetu

Powiązanie z podstawą programową z 14 lutego 2017 i 2 marca 2018 r.:

Powiązanie z podstawą programową z języka polskiego:

SZKOŁA PODSTAWOWA KLASY VII–VIII

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego
- 2) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie

IV. Samokształcenie. Uczeń:

- 1) rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji
- 6) rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy

Szkoła ponadpodstawowa

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

ZAKRES PODSTAWOWY

1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularno-naukowych, naukowych.

II. Kształcenie językowe.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

ZAKRES PODSTAWOWY

3) rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną).

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

ZAKRES PODSTAWOWY

1) formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

ZAKRES PODSTAWOWY

1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie,

2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki,

3) reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi,

4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji.

IV. Samokształcenie.

ZAKRES PODSTAWOWY

- 1) rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska,
- 2) porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach.

Powiązanie z podstawą programową z wiedzy o społeczeństwie:

Szkoła podstawowa klasy VII–VIII

V. Prawo i sady. Uczeń:

- 1) wyjaśnia, co to jest prawo i czym różnią się normy prawne od norm religijnych, moralnych i obyczajowych,
- 2) wymienia podstawowe zasady prawa (prawo nie działa wstecz, domniemanie niewinności, nie ma winy bez prawa, niezajomość prawa szkodzi) i wyjaśnia konsekwencje ich łamania.

Szkoła ponadpodstawowa

ZAKRES PODSTAWOWY

V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. Uczeń:

- 1) wyjaśnia, czym różnią się normy prawne od innych typów norm; wymienia podstawowe zasady prawa (prawo nie działa wstecz, domniemanie niewinności, nie ma winy bez prawa, niezajomość prawa szkodzi) i wyjaśnia konsekwencje ich łamania,

Powiązanie z podstawą programową z informatyki:

Szkoła podstawowa klasy VII–VIII

V. Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa. Uczeń:

- 1) opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją,

2) postępuje etycznie w pracy z informacjami.

Szkoła ponadpodstawowa

V. Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa. Uczeń:

ZAKRES PODSTAWOWY

- 1) postępuje zgodnie z zasadami netykiety oraz regulacjami prawnymi dotyczącymi ochrony danych osobowych, ochrony informacji oraz prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej w dostępie do informacji; jest świadomy konsekwencji łamania tych zasad,
- 2) respektuje obowiązujące prawo i normy etyczne dotyczące korzystania i rozpowszechniania oprogramowania komputerowego, aplikacji cudzych i własnych oraz dokumentów elektronicznych.

Fragment podstawy programowej z 27 sierpnia 2012 r.:

Celem kształcenia ogólnego na III i IV etapie edukacyjnym jest:

- 3) kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego na III i IV etapie edukacyjnym należą:

- 5) umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.

Ważnym zadaniem szkoły na III i IV etapie edukacyjnym jest przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym. Nauczyciele powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, na zajęciach z różnych przedmiotów.

Ponieważ środki społecznego przekazu odgrywają coraz większą rolę, zarówno w życiu społecznym, jak i indywidualnym, każdy nauczyciel powinien poświęcić dużo uwagi edukacji medialnej, czyli wychowaniu uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów.

Powiązanie z podstawą programową z języka polskiego:

Szkoła gimnazjalna

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) odczytuje sens całego tekstu (a w nim znaczenia wyrazów, związków frazeologicznych, zdań, grup zdań uporządkowanych w akapicie) oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości,
- 3) rozpoznaje typ nadawcy i adresata tekstu,
- 4) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście.

Powiązanie z podstawą programową z wiedzy o społeczeństwie:

Szkoła gimnazjalna

6. Środki masowego przekazu. Uczeń:

- 1) omawia funkcje i wyjaśnia znaczenie środków masowego przekazu w życiu obywateli,
- 2) charakteryzuje prasę, telewizję, radio, Internet jako środki masowej komunikacji i omawia wybrany tytuł, stację czy portal ze względu na specyfikę przekazu i odbiorców,
- 3) wyszukuje w mediach wiadomości na wskazany temat; wskazuje różnice między przekazami i odróżnia informacje od komentarzy.

Szkoła ponadgimnazjalna

POZIOM PODSTAWOWY

2. Prawo i sądy. Uczeń:

- 1) wyjaśnia, co to jest prawo i czym różnią się normy prawne od norm religijnych, moralnych i obyczajowych,
- 2) wymienia podstawowe zasady prawa (prawo nie działa wstecz, domniemanie niewinności, nie ma winy bez prawa, nieznanostwo prawa szkodzi) i wyjaśnia konsekwencje ich łamania,
- 3) wymienia źródła prawa; znajduje wskazany akt prawny i interpretuje proste przepisy prawne.

Powiązanie z podstawą programową z informatyki:

Szkoła gimnazjalna

7. Wykorzystywanie komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych do rozwijania zainteresowań; opisywanie innych zastosowań informatyki; ocena zagrożeń i ograniczeń, aspekty społeczne rozwoju i zastosowań informatyki. Uczeń:

- 1) opisuje wybrane zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnej, z uwzględnieniem swoich zainteresowań, oraz ich wpływ na osobisty rozwój, rynek pracy i rozwój ekonomiczny,
- 2) opisuje korzyści i niebezpieczeństwa wynikające z rozwoju informatyki i powszechnego dostępu do informacji,
- 3) wymienia zagadnienia etyczne i prawne, związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych oraz przejawy przestępczości komputerowej.

Szkoła ponadgimnazjalna

POZIOM PODSTAWOWY

1. Bezpieczne posługiwanie się komputerem, jego oprogramowaniem i korzystanie z sieci komputerowej. Uczeń:

- 3) korzysta z podstawowych usług w sieci komputerowej, lokalnej i rozległej, związanych z dostępem do informacji, wymianą informacji i komunikacją, przestrzega przy tym zasad netykiety i norm prawnych, dotyczących bezpiecznego korzystania i ochrony informacji oraz danych w komputerach w sieciach komputerowych.

Przebieg lekcji:

• FAZA WSTĘPNA

Zajęcia dobrze byłoby przeprowadzić w pracowni internetowej/multimedialnej, aby uczniowie mieli dostęp do Internetu; w przypadku braku takich możliwości wystarczy wykorzystać karty pracy.

Lekcję można rozpocząć od rozmowy na temat współczesnych form uczestnictwa w kulturze: W jaki sposób współcześnie korzystamy z kultury? (ważne, żeby w rozmowie pojawiły się wątki związane z działaniem internetowych serwisów umożliwiających ściąganie filmów i książek)

Jakie są przyczyny popularności „piractwa”? (odpowiedzi wydają się oczywiste — łatwość i szybkość dostępu, niskie lub żadne koszty)

Jakie są (mogą być) konsekwencje upowszechniania się takich praktyk? (można spodziewać się odpowiedzi dotyczących konsekwencji prawnych, warto zwrócić uwagę, że problem ma szerszy wymiar).

Nauczyciel podaje temat lekcji, zapowiadając pracę metodą jigsaw (omówienie poniżej).

• FAZA REALIZACYJNA

Nauczyciel dzieli uczniów na pięć grup i rozdaje karty pracy (w przypadku, gdy zajęcia odbywają się w pracowni komputerowej z dostępem do Internetu, wystarczy podać wskazane w kartach pracy adresy stron www, a na kartach pozostawić polecenia). Członkowie każdej grupy pracują, wykorzystując te same materiały. Po upływie czasu przeznaczonego na pracę samodzielną (5 minut) uczniowie w grupach opracowują problem i ustalają sposób przekazania wiedzy innym (5-7 minut). Po skończonej pracy uczniowie łączą się w inne zespoły, odliczając w każdej grupie od 1 do 5, jedynki z wszystkich grup tworzą nową grupę, analogicznie pozostałe numery. Teraz każdy z zespołów składa się z ekspertów, którzy na forum nowej grupy dzielą się swoją wiedzą w zakresie opracowanych zagadnień (każdy z ekspertów ma 3 minuty na prezentację zagadnienia, pozostali uczniowie notują).

- **FAZA PODSUMOWUJĄCA**

Burza mózgów: Czemu służy prawo autorskie?

Wspólnie z uczniami nauczyciel formułuje wnioski i zapisuje na tablicy. Do wykorzystania prezentacja na temat podziału praw autorskich: goo.gl/upwtKD [dostęp: 02.09.2018 r.].

Może także zakończyć lekcję quizem Kahoot: goo.gl/uubsUG [dostęp: 02.09.2018 r.].

Zadanie domowe

Zapoznaj się z zamieszczoną w *Elementarzu pojęć* na stronie Legalna Kultura definicją „własności intelektualnej”. Sformułuj trzy argumenty uzasadniające znaczenie ochrony własności intelektualnej.

Proponowane źródła

1. legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/wlasnosc-intelektualna, goo.gl/8156Ho [dostęp: 02.09.2018 r.].
2. isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19940240083, goo.gl/bcHSAs [dostęp: 02.09.2018 r.].
3. swiadomysluchacz.blogspot.com/2013/05/cykl-prawo-autorskie-i-sprzedaz.html, goo.gl/txXTkQ [dostęp: 02.09.2018 r.].
4. prawoautorskie.gov.pl/ [dostęp: 02.09.2018 r.].
5. euipo.europa.eu/ohimportal/pl/web/observatory/faqs-on-copyright-pl, goo.gl/uLzZMr [dostęp: 02.09.2018 r.].

KARTY PRACY:

Grupa I

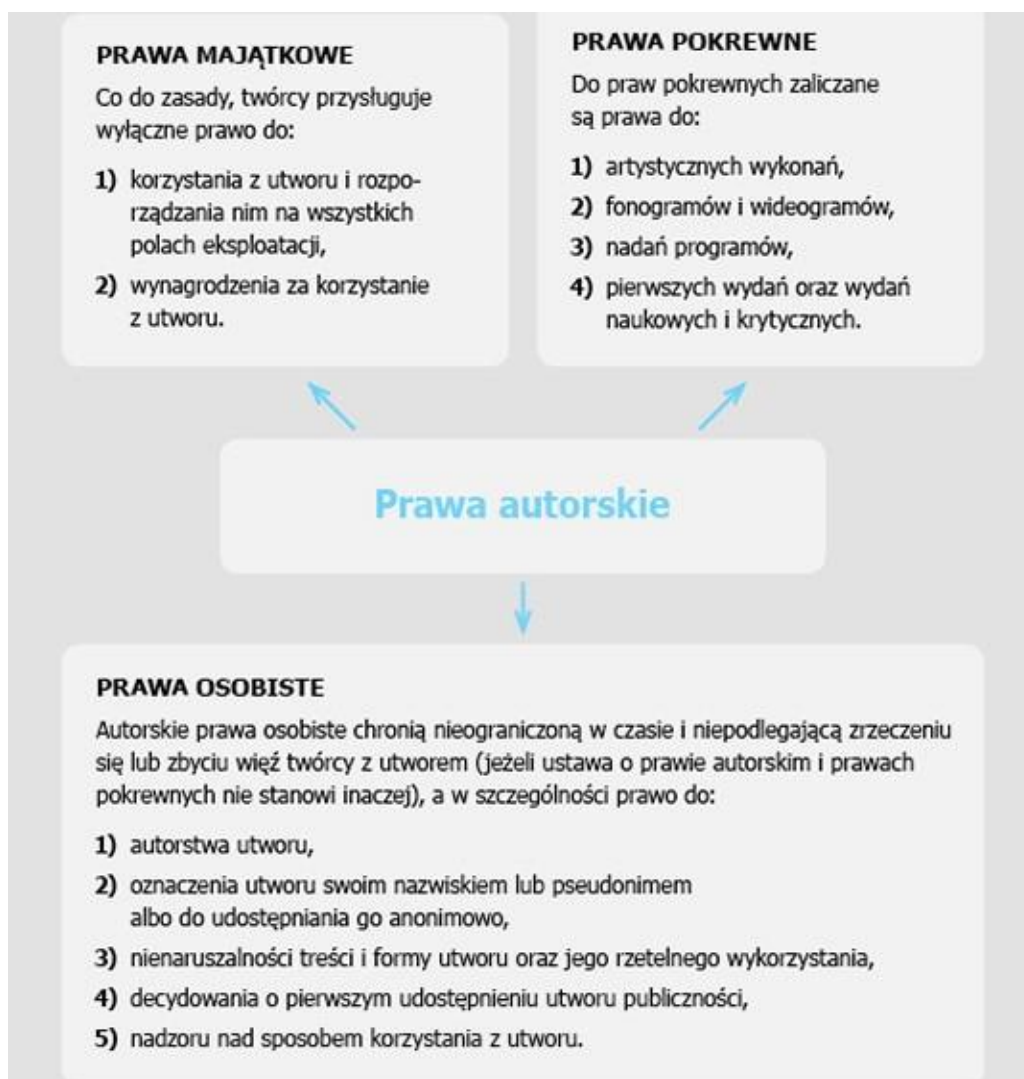
Zapoznaj się z materiałami i odpowiedz na pytania:

- ?? Jakiego rodzaju utwory są przedmiotem prawa autorskiego?
- ?? Co obejmuje ochrona prawa autorskiego?
- ?? Jakie formalności muszą być dopełnione, by twórcę chroniło prawo autorskie?
- ?? Jakie elementy składają się na ogół praw twórcy utworu?
- ?? Czego dotyczą prawa pokrewne?

Wspólnie z członkami swojej grupy opracuj sposób przekazania opracowanego materiału (plakat, wykład, schemat).

Definicja - Prawa autorskie

Ogół praw przysługujących twórcy utworu, w tym prawo twórcy do decydowania o sposobie korzystania z utworu i czerpania z niego korzyści.

legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/prawa_autorskie_goo.gl/uowmLq [dostęp: 02.09.2018 r.]

USTAWA
z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych¹⁾

Rozdział 1
Przedmiot prawa autorskiego
Art. 1.

1. Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).
2. W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory:
 - 1) wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe);
 - 2) plastyczne;
 - 3) fotograficzne;
 - 4) lutnicze;
 - 5) wzornictwa przemysłowego;
 - 6) architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne;
 - 7) muzyczne i słowno-muzyczne;
 - 8) sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne;
 - 9) audiowizualne (w tym filmowe).
- 2¹. Ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia; nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne.
3. Utwór jest przedmiotem prawa autorskiego od chwili ustalenia, chociażby miał postać nieukończoną.
4. Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności

Opracowano na podstawie:

tj. Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz.631, Nr 94, poz. 658,Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz.662, Nr 181, poz.1293, z 2009 r. Nr157, poz. 1241, z 2010r. Nr 152, poz. 1016.

©Kancelaria Sejmu s. 2/54 2011-02-17
isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19940240083
goo.gl/kWKxUG [dostęp: 02.09.2018 r.]

KARTY PRACY:

Grupa II

Zapoznaj się z materiałami i odpowiedz na pytania:

- A) Czego dotyczą przepisy prawa autorskiego w zakresie praw osobistych?
- B) Czy utwór podpisany pseudonimem jest objęty ochroną?
- C) Czy udostępnienie utworu oznacza wyzbycie się praw osobistych autora do niego?
- D) Na czym polega ochrona praw osobistych?
- E) Jakie prawa przysługują autorowi po udostępnieniu utworu?

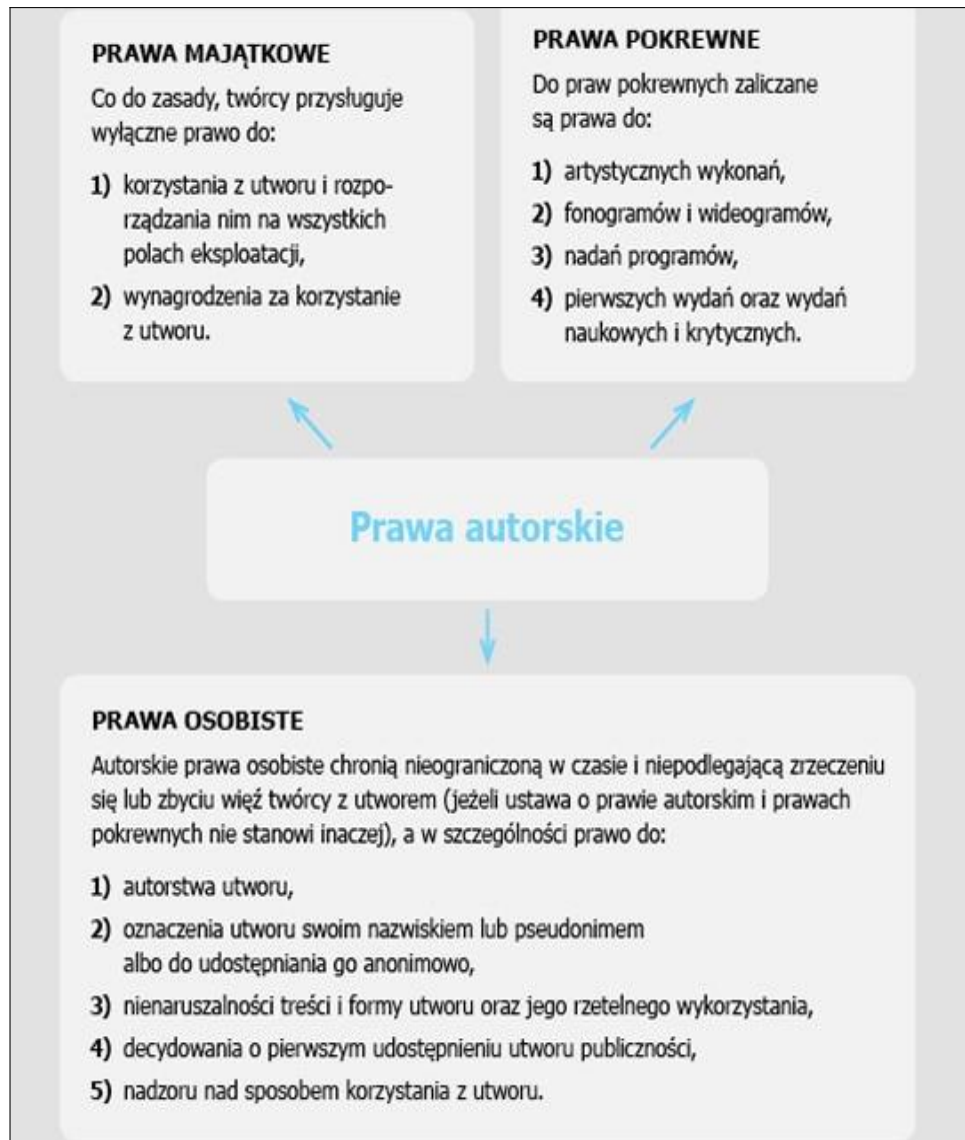
Wspólnie z członkami swojej grupy opracuj sposób przekazania opracowanego materiału (plakat, wykład, schemat)

Definicja – Prawa autorskie

Ogół praw przysługujących twórcy utworu, w tym prawo twórcy do decydowania o sposobie korzystania z utworu i czerpania z niego korzyści.

Ochrona autorskich praw osobistych

Twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania. W razie dokonanego naruszenia może także żądać, aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności, aby złożyła publiczne oświadczenie o odpowiedniej treści i formie. Jeżeli naruszenie było zawinione, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub - na żądanie twórcy - zobowiązać sprawcę, aby uiszczył odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez twórcę cel społeczny.

legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/ochrona_praw_autorskich

goo.gl/6E3cXo [dostęp: 02.09.2018 r.]

legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/prawa_autorskie

goo.gl/fYD9EV [dostęp: 02.09.2018 r.]

USTAWA
z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych¹⁾

Rozdział 3 Treść prawa autorskiego

Oddział 1
Autorskie prawa osobiste

Art. 16.

Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, autorskie prawa osobiste chronią nieograniczoną w czasie i niepodlegającą zrzeczeniu się lub zbyciu więź twórcy z utworem, a w szczególności prawo do:

- 1) autorstwa utworu;
- 2) oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo;
- 3) nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania;
- 4) decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności;
- 5) nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.

Opracowano na podstawie:

Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz.631, Nr 94, poz. 658,Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz.662, Nr 181, poz.1293, z 2009 r. Nr157, poz. 1241, z 2010r. Nr 152, poz. 1016.

©Kancelaria Sejmu s. 2/54 2011-02-17
isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19940240083
goo.gl/4opQpz [dostęp: 02.09.2018 r.]

KARTY PRACY:

Grupa III

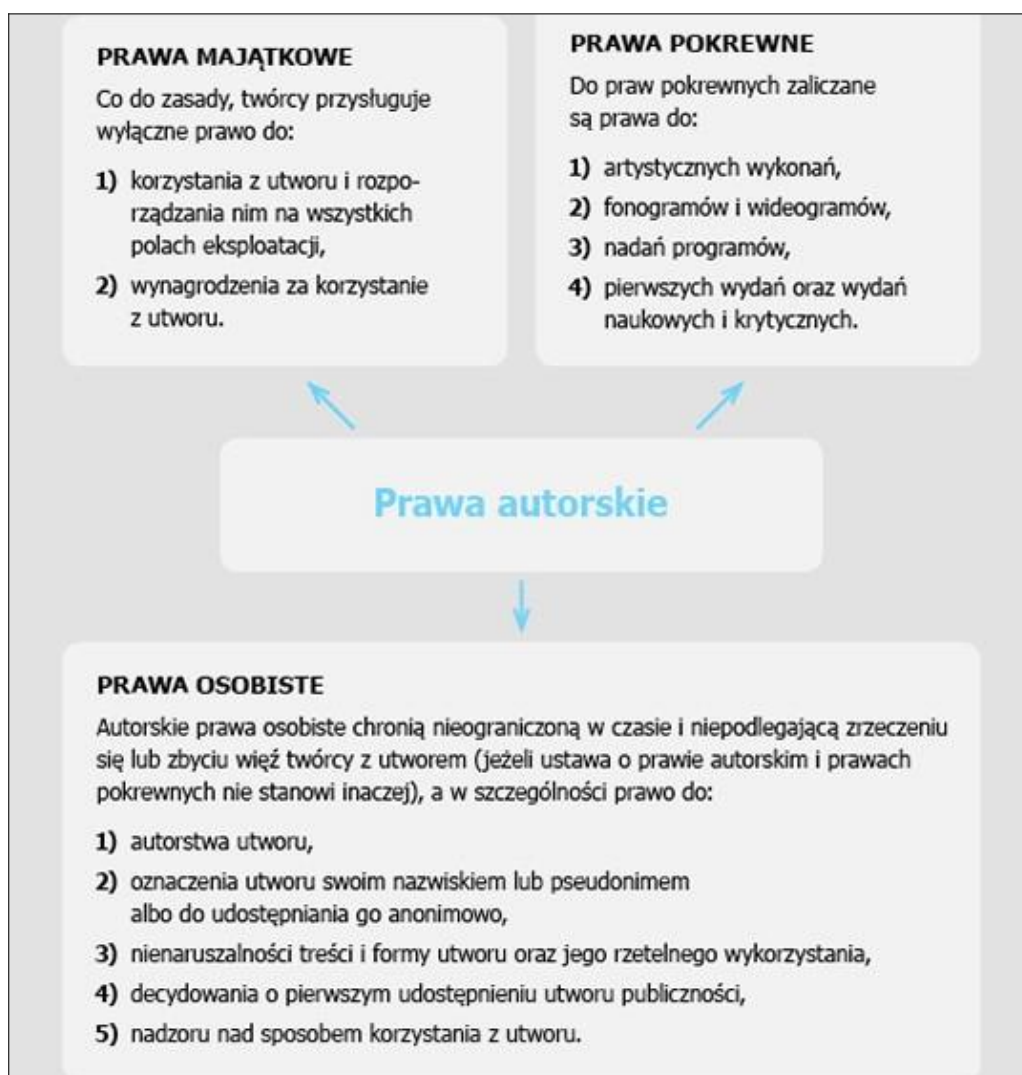
Zapoznaj się z materiałami i odpowiedz na pytania:

- A) Czego dotyczą przepisy prawa autorskiego w zakresie praw majątkowych?
- B) Czy udostępnienie utworu oznacza wyzbycie się praw majątkowych autora do niego?
- C) Kiedy możemy nieodpłatnie korzystać z utworu?
- D) Jakie instytucje mają prawo korzystać z utworów i na jakich warunkach?

Wspólnie z członkami swojej grupy opracuj sposób przekazania opracowanego materiału (plakat, wykład, schemat)

Definicja - Prawa autorskie

Ogół praw przysługujących twórcy utworu, w tym prawo twórcy do decydowania o sposobie korzystania z utworu i czerpania z niego korzyści.

legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/prawa_autorskie_goo.gl/dHAiGg [dostęp: 02.09.2018 r.]

USTAWA
z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych¹⁾

Oddział 2
Autorskie prawa majątkowe

Art. 17.

Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu.

Oddział 3
Dozwolony użytek chronionych utworów

Art. 23.

1. Bez zezwolenia twórcy wolno nieodpłatnie korzystać z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego. Przepis ten nie upoważnia do budowania według cudzego utworu architektonicznego i architektoniczno-urbanistycznego oraz do korzystania z elektronicznych baz danych spełniających cechy utworu, chyba że dotyczy to własnego użytku naukowego niezwiązanego z celem zarobkowym.
2. Zakres własnego użytku osobistego obejmuje korzystanie z pojedynczych egzemplarzy utworów przez krąg osób pozostających w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego.

Art. 27.

Instytucje naukowe i oświatowe mogą, w celach dydaktycznych lub prowadzenia własnych badań, korzystać z rozpowszechnionych utworów w oryginale i w tłumaczeniu oraz sporządzać w tym celu egzemplarze fragmentów rozpowszechnionego utworu.

Art. 28.

Biblioteki, archiwa i szkoły mogą:

- 1) udostępniać nieodpłatnie, w zakresie swoich zadań statutowych, egzemplarze utworów rozpowszechnionych;
- 2) sporządzać lub zlecać sporządzanie egzemplarzy rozpowszechnionych utworów w celu uzupełnienia, zachowania lub ochrony własnych zbiorów;
- 3) udostępniać zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek.

Art. 29.

1. Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym wyjaśnieniem, analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości.
2. Wolno w celach dydaktycznych i naukowych zamieszczać rozpowszechnione drobne utwory lub fragmenty większych utworów w podręcznikach i wypisach.
21. Wolno w celach dydaktycznych i naukowych zamieszczać rozpowszechnione drobne utwory lub fragmenty większych utworów w antologiach.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 21, twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

Opracowano na podstawie:

tj. Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz.631, Nr 94, poz. 658,Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz.662, Nr 181, poz.1293, z 2009 r. Nr157, poz. 1241, z 2010r. Nr 152, poz. 1016.

©Kancelaria Sejmu s. 2/54 2011-02-17

isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19940240083

goo.gl/mi9YkN [dostęp: 02.09.2018 r.]

KARTY PRACY:

Grupa IV

Zapoznaj się z materiałami i odpowiedz na pytania:

- A) Jak długo utwór chroniony jest prawem autorskim?
- B) Kiedy dzieło filmowe przestaje być chronione prawem autorskim?
- C) Jakie instytucje mają prawo korzystać z utworów i na jakich warunkach ?
- D) Na czym polega ochrona autorskich praw majątkowych?

Wspólnie z członkami swojej grupy opracuj sposób przekazania opracowanego materiału (plakat, wykład, schemat)

USTAWA

z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych¹⁾

Rozdział 4

Czas trwania autorskich praw majątkowych

Art. 36.

Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, autorskie prawa majątkowe gasną z upływem lat siedemdziesięciu:

- 1) od śmierci twórcy, a do utworów współautorskich – od śmierci współtwórcy, który przeżył pozostałych;
- 2) w odniesieniu do utworu, którego twórca nie jest znany – od daty pierwszego rozpowszechnienia, chyba że pseudonim nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawnił swoją tożsamość;
- 3) w odniesieniu do utworu, do którego autorskie prawa majątkowe przysługują z mocy ustawy innej osobie niż twórca – od daty rozpowszechnienia utworu, a gdy utwór nie został rozpowszechniony – od daty jego ustalenia;
- 4) w odniesieniu do utworu audiowizualnego – od śmierci najpóźniej zmarłej z wymienionych osób: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej do utworu audiowizualnego.

Art. 39.

Czas trwania autorskich praw majątkowych liczy się w latach pełnych następujących po roku, w którym nastąpiło zdarzenie, od którego zaczyna się bieg terminów określonych w art. 36.

Opracowano na podstawie:

tj. Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz.631, Nr 94, poz. 658,Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz.662, Nr 181, poz.1293, z 2009 r. Nr157, poz. 1241, z 2010r. Nr 152, poz. 1016.

©Kancelaria Sejmu s. 2/54 2011-02-17

isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19940240083

goo.gl/JKGewo [dostęp: 02.09.2018 r.]

Definicja - Ochrona praw autorskich

Osoba – twórca lub uprawniony – której autorskie prawa (osobiste lub majątkowe) zostały zagrożone, bądź naruszone działaniem osób trzecich, ma prawo/może żądać od innej osoby określonego zachowania.

Ochrona autorskich praw majątkowych

Uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa:

- zaniechania naruszenia
- usunięcia skutków naruszenia
- naprawienia wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych albo poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu
- wydania uzyskanych korzyści.

Nadto, uprawniony może się domagać:

- jednokrotnego albo wielokrotnego ogłoszenia w prasie oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie lub podania do publicznej wiadomości części albo całości orzeczenia sądu, wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd
- zapłaty przez osobę, która naruszyła autorskie prawa majątkowe, odpowiedniej sumy pieniężnej, nie niższej niż dwukrotna wysokość uprawdopodobnionych korzyści odniesionych przez sprawcę z dokonanego naruszenia, na rzecz Funduszu Promocji Twórczości.

legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/ochrona_praw_autorskich
goo.gl/Afhs5B [dostęp: 02.09.2018 r.]

KARTA PRACY:

Grupa V

Zapoznaj się z materiałami i odpowiedz na pytania:

- A) Co oznacza termin „przeniesienie praw autorskich”?
- B) W jaki sposób dokonuje się przeniesienie praw autorskich?
- C) Czego dotyczy umowa o przeniesieniu praw autorskich ?
- D) Jakie elementy musi zawierać taka umowa?

Wspólnie z członkami swojej grupy opracuj sposób przekazania opracowanego materiału (plakat, wykład, schemat)

USTAWA

z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych¹⁾

Przejście autorskich praw majątkowych

Art. 41.

1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej:

- 1) autorskie prawa majątkowe mogą przejść na inne osoby w drodze dziedziczenia lub na podstawie umowy;
- 2) nabywca autorskich praw majątkowych może przenieść je na inne osoby, chyba że umowa stanowi inaczej.

2. Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umowa o korzystanie z utworu, zwana dalej „licencją”, obejmuje pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione.

3. Nieważna jest umowa w części dotyczącej wszystkich utworów lub wszystkich utworów określonego rodzaju tego samego twórcy mających powstać w przyszłości.

4. Umowa może dotyczyć tylko pól eksploatacji, które są znane w chwili jej zawarcia.

5. Twórca utworu wykorzystanego lub włączonego do utworu audiowizualnego oraz utworu wchodzącego w skład utworu zbiorowego, po powstaniu nowych sposobów eksploatacji utworów, nie może bez ważnego powodu odmówić udzielenia zezwolenia na korzystanie z tego utworu w ramach utworu audiowizualnego lub utworu zbiorowego na polach eksploatacji nieznanymi w chwili zawarcia umowy.

©Kancelaria Sejmu s. 2/54 2011-02-17

isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19940240083

goo.gl/BbBpxW [dostęp: 02.09.2018 r.]

Definicja - Przeniesienie praw autorskich

Oświadczenie woli stron zawarte w formie umowy cywilno-prawnej, określającej zasady i warunki przeniesienia praw autorskich do utworu (umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych).

legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim/przeniesienie_praw_autorskich
goo.gl/uo2iN9 [dostęp: 02.09.2018 r.]